

**R. P. Ferdinandi De Castro Palao, Legionensis Soc. Iesv,
Sacrae Theologiae Professoris, Et sanctae Inquisitionis
Qualificatoris & Consultoris; Operis Moralis, De Virtutibus,
Et Vitiis Contrariis, In ...**

De Virtute Religionis, Et Ei Annexis; Continens quatuor Tractatus
Theologiae Moralis praecipuos. Primus, in ordine decimusquartus, de
Iuramento, & Adiuratione. Secundus, de Voto. Tertius, & charior Authori,
de statu Religioso. Quartus, de vitiis oppositis Religioni

**Castro Palao, Fernando de
Lugduni, 1669**

De blasphemia, vitio Religioni opposito. Punct. 2.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76572](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76572)

miraculo, & alteratione providentiæ statuat. Denique expendamus finem qui in hac interpretativa tentatione intercedere potest, & ex illo colligimus satis eius malitiam. Finis namque vanus est, & illicitus; quia solum est vel tuæ curiositati, vel temeritati satisfacere. Nam si absque necessitate vis, ut Deus miraculo comprobet aliquam fidei veritatem, tacite præsumis, ut Deus tuam vanam curiositatem foueat, si te periculo vitæ exponis, sperans à Deo miraculosè esse liberandum, tacite vis tuam temeritatem à Deo foueri. Efficere ergo Deum auctorem, & cooperatorem vanæ curiositatis, vel temeritatis, etiam medio signo aliquo leuissimo, & grauis irreuerentia est, & aliena multum à diuina maiestate. Ergo non potest in hoc vitio dari leuitas materiæ. Et per hæc manet solum contrarium fundamentum.

10. Ex hac doctrina inferitur. Primò prohibendum esse probationem illam vulgarem ferri candentis, vel aquæ feruentis, quæ antiquitus erat in vltis ad explorandam veritatem aliquam, innocentiamque alicuius *cap. Memmam, cap. consilii, cap. Monachiam 2. q. 5. cap. 1. & 2. de purgat. vulgari, cap. ex tuarum de purgat. canonica*: quia est probatio aliena ab statuta providentiâ, cum per illam spectetur miraculosus effectus à Deo non determinatus. Ex qua ratione fit, quamlibet probationem similem; in qua miraculosus effectus in probationem veritatis expectetur absque manifesta necessitate, esse omnino reprobam: sic D. Thom. 2. 2. q. 95. art. 8. ad 3. & 3. p. q. 80. art. 6. ad 3. Sayto in elauis Regia lib. 4. cap. 7. num. vlt. Valent. 2. 2. disp. 6. q. 14. p. 1. corol. 4. Suar. 1. de Relig. tract. 3. lib. 1. c. 3. n. 8. Lessius lib. 2. cap. 4. dub. 1. n. 3. Sanch. lib. 2. in decal. cap. 34. n. 12. & colligitur satis ex ratione decidendi suprad. textus, esse scilicet talem probationem, tentationem Dei.

11. Neque obstat, Deum sæpè similem purgationem miraculis confirmasse, ut variis exemplis comprobat Martin. Delrio lib. 4. de Magia, c. 4. q. 4. sect. 3. quia id fieri potuit tum ex speciali Dei instinctu, tum ex quadam simplicitate, & ignorantia, tum vt innocenti alicuius manifestaretur: tamen peccatum in tali probatione esset commissum. Eadem ratione non obstat, quod mulier deprehensa in adulterio aquis amaribus purgabatur n. 5. quia iam illud medium à diuina providentiâ ad illum effectum erat illo tempore ordinatum; eaque de causa illo vtentes non prætendebant veritatem comprobare ad uitæ mediis, sed medio ab ipso Deo ordinato: Ergo nulla esse poterat in illius vlti tentatio. Et idem est, quoties ex diuino instinctu, & speciali reuelatione expostulatus aliquem miraculosum effectum; quia tunc petis à Deo, quod ipse vult sibi peti, non igitur tentas illum: De purgatione illa, vel probatione innocentie per Eucharistiam; in qua dabatur Eucharistia suspectis de crimine, vt illa sumpta se purgarent; cuius meminit Concilium Bonaciense c. 15. & refertur *cap. sep. & cap. vlt. n. 9. 5. varè sentiant doctores*, an per se illicita sit? Affirmat D. Thom. 3. p. q. 80. art. 6. ad 3. Valent. 2. 2. disp. 6. q. 14. p. 1. in fine. Saytus lib. 4. c. 7. num. vlt. quia est tentatio Dei, dicuntque concilium illud vt potè pronunciae errasse, & per noua iura correctum esse. Alij, vt testatur Delrio lib. 4. c. 4. q. 3. sentiunt illam probationem non fuisse illicitam maxime auctoritate iudicis Ecclesiastici; quia nulla inuenitur ibi tentatio Dei, cum non speretur ex sumptione Eucharistie effectus aliquis miraculosus. Placet resolutio Suar. dicto lib. 1. de tentat. Dei cap. 3. in fine: cui consentit Sanch. dicto cap. 34. n. 13. nullibi specialiter talem probationem esse prohibitam, nisi in quantum in generali prohibentur omnia peregrina iudicia: *in cap. ex tuarum de purgat. canonica*. Neque illam esse propriè tentationem Dei, si ex sumptione Eucharistie effectus aliquis miraculosus non speratur: potius enim videtur Eucharistia dari quasi in testimonium, & iuramentum innocentie; sed neque hoc modo conueniens est fieri ob periculum indignæ sumptionis, vt rectè dixit Suar. loco allegato.

12. Secundò infero, nemini licitum esse sine speciali Dei reuelatione offerre miraculum aliquod faciendum in probationem alicuius veritatis reuelate, & multo minus licet sine hac reuelatione se comburendum committere sperans à Deo esse miraculosè liberandum: quia fides his probationibus non indiget. Quando autem necessariæ sunt, Deus absque petitione illas concedit, vel inspirat, vt petantur, cessante autem hac inspiratione illicitum est ea miracula offerre. Adde non solum ea offerre, sed etiam absolue petere illicitum est, quia petitur quod vanum est, & quod solum ad probandum diuinam potentiam deseruit: sic Suar. tom. 1. de Religione, tract. 3. lib. 1. c. 12. n. 13. in fine. Sanch. lib. 2. in decal. c. 34. n. 10. Quocirca cum aliqui doctores docent, posse à Deo miracula peti, & sperari, quoties videntur necessaria, vel vtilia ad alicuius conuersionem vt dixit Lessius lib. 2. de iusti. cap. 45. dub. 1. in fine n. 5. Tolet. lib. 4. sum. c. 19. n. 8. & 9. Bonac. disp. 3. q. 9. p. vn. n. 5. & 7. verum est. At ego existimo hanc necessitatem, vel vtilitatem sine speciali Dei reuelatione cognosci non posse, taliter quod petitionem absolutam honestet: quis enim scire potest petentem miraculum illo posito conuertendum esse, quan-

Ferd. à Castro Sum. Mor. Paris III.

tumis promittat, & non magis obdurandum, vt faciebant Pharisei visis Christi miraculis. Quapropter semper in huiusmodi petitionibus subintelligenda est conditio, si ita Deo fuerit placitum, eiusque gloriam spectauerit, vt rectè dicit Suar. loco allegato.

13. Tertiò infero, an sit tentare Deum se martyrio offerre in confirmationem fidei; Et quidem si ex tali oblatione non speratur fides confirmanda, temeraria est talis oblatio, & omnino illicita. Non enim licitum est occasionem præbere tyranno peccandi ita grauius, nisi vigente necessitate fidei exaltandæ, Syluest. verbo *martyrium n. vnic.* & Tradit D. Thom. 2. 2. q. 82. art. 1. ad 3. & ibi Caiet. Sanch. lib. 2. c. 34. n. 15. Quod autem in tali oblatione temeraria tenetur Deus affirmat Sanch. ibi cum Nauare. c. 11. n. 40. Ludou. Lop. 1. p. in iust. com. scient. cap. 41. ad finem. At hoc intelligendum est casu quo se offerrens speraret in martyrio Deum facturum esse miraculum aliquod in fidei confirmationem. Nam si hunc effectum miraculosum non sperat, sed solum sua morte fidem testari, cessat tentatio, & solum est vitium temeritatis.

14. Quarto infero qua ratione tenet Deum, qui nulla sui præparatione ad orandum accedit. Nam Ecclesiast. 18. dicitur: *Ante orationem præpara animam tuam. Et noli esse quasi homo qui tentat Deum.* Ergo censetur Deum tentare qui ad orandum sine præparatione accedit. Dicendum ergo est, in illo loco, si Iansenio credendum est, sermonem esse de voto, id est ante votum præparandum esse animum ad præstandum quod vouendum est; ne similis illis fias, qui tentant Deum; siquidem absque voti implentione speras effectum voti consequi. Quod si de oratione, vt veritè interpres, intelligatur, monetur ante orationem animum præparare tum cogitatione diuinæ maiestatis, & nostræ vilitatis, vt sic debita cum reuerentia accedamus: Tum examinatione illorum quæ petenda sunt, ne vana, & frivola postulemus. Tum depositione cuiuslibet odij & rancoris in proximum. Qui ergo sine his conditionibus ad orandum accedit, reputandus est quasi homo qui tentat Deum; siquidem sperat effectum consequi ex oratione, quam Deus exaudire non promittit quæ est spes inutilis. At vt bene aduertit Caietan. 2. 2. q. 97. art. 3. ad 2. Sanch. lib. 2. cap. 34. n. 6. hunc si indebitè orantem propriè non esse tentatorem Deiquia eius animus non est, vt Deus effectum concedat motus oratione indebitè facta; aliàs propriè tentaret Deum, sed solum præterdit, vt Deus ex sua liberalitate effectum concedat; tamen illi oratio grata non fit. At est similis illi qui tentat Deum; quia ex modo orationis videtur velle à Deo exaudiri & petitionem obtinere, ac si rectè orasset.

15. Idem dicendum est de eo, qui nullo studio, aut præparatione facta officium prædicandi assumeret, si enim absque necessitate, specialique Dei instinctu, illud officium assumeret, sperans à Deo miraculosè illuminari, peccaret grauius; tum quia tentat Deum, tum quia periculo errandi se exponit: Bonac. disp. 3. de primo decal. præcepto q. 9. punct. vnic. num. 1. Nauare. cap. 11. num. 40. Sanch. lib. 2. cap. 34. n. 16. At si hunc miraculosum effectum non speraret, cessaret orationis peccatum, sed non cessaret malitia indebitæ prædicationis.

PUNCTVM II.

De blasphemia vitio Religioni opposito.

Nomen blasphemie dupliciter sumitur. Primò latè. Secundò strictè. Si latè sumatur comprehendit quamlibet irrisionem, & contumeliam cuiuscunque personæ excellentis, siue Dei, siue creaturæ, vt tradit Budæus relatus ab Ambrosio Calepino verbo *blasphemia*: sicuti maledictio non solum comprehendit eam, quæ contra Deum, sed etiam quæ contra creaturas versatur: & in hoc sensu, scripsit Paul. ad tit. 3. admone illos neminem blasphemare, id est neminem conuiciari, seu maledicere: vt tradit ibi Hieronymus. Si autem blasphemia strictè sumatur, vt communiter à Theologis, & à nostris interpretibus sumitur, ad Deum solum refertur: quia cum per blasphemiam excellentiæ blasphemati derogetur, & solus Deus, vt dixit August. lib. 2. de morib. Manichæor. cap. 11. sit sine controuersia excellens, & de hominibus dubitari possit, an excellentiam habeant; merito blasphemia de Deo solo propriè, & in rigore intelligitur. Sed qua ratione hoc contingat, & quod peccatum sit, & quibus peccatis afficiatur in sequentibus explicandum est.

§. I.

Quid sit Blasphemia.

SUMMARIVM.

1. Expenditur blasphemia definitio.

Cc 2

1 An

- 2 An blasphemiam falsitatem contineat? Arguitur pro eo contra. Et resolutur quaestio de nomine.
3 Si de ratione blasphemiam effectus inhonorandi Deum?
4 Contumelia in sanctos blasphemiam est.

1. Blasphemiam definiuit Augustin. loco allegato esse mala verba de Deo dicere, hoc est contumeliosa: in hac definitione omnes doctores conveniunt, ut videre est in D. Thom. eiusque interpretibus 2. 2. q. 13. Valen. Bann. Arag. ibi; Suar. tom. 1. de relig. tract. 3. lib. 1. cap. 4. n. 1. Lessius lib. 2. de iustit. c. 45. dub. 5. n. 24. Sanch. lib. 2. in decalog. cap. 32. n. 1. & 2. Bonac. disp. 3. de prim. decalog. p. accepto q. 8. p. 1. Couat. cap. quatuor. partium de Factis. §. 7. n. 8. Navar. Man. cap. 12. n. 81. August. Barbol. 3. p. de potest. Episcop. alleg. 50. à num. 86. & alij apud ipsos.

Hæc contumeliosa verba corde, ore, & scriptura profertur possunt: quia omnibus his modis potest contingere contumeliosa locutio; sicuti omnibus illis modis contingit Dei laus, & honoratio cui blasphemiam opponitur: Cum ergo laus divina corde, ore, & scriptura fieri possit, eisdem instrumentis blasphemiam potest committi: sic D. Thom. dicta quaest. 3. artic. 1. quæ omnes sequuntur, ut testatur Sanchez supra, num. 4.

Dixi blasphemiam esse dictum contumeliosum, non factum: si enim factis Deum de honorat, qualiter Iudæ fecerunt Christum confuentes, flagellantes, iridentes, cum iniquis crucifigentes, non blasphemiam, sed sacrilegium committentes; quia de ratione blasphemiam est contumelia, conuiuium, seu infamatio, quæ proprie verbis fit, non factis; alias idololatria, aliqua vitia, quibus Deus inhonoratur, blasphemiam essent, quod esset irreligiositatis species confundere. Item blasphemiam directe opponitur diuinæ laudi, sed laus verbis fit. Ergo blasphemiam verbis contingit: sic Sanch. dicto cap. 32. num. 5. Suar. cap. 4. num. 5. & 6. Bonac. quaest. 8. p. 1. n. 2. Less. dub. 5. n. 24.

2. Sed an hoc dictum contumeliosum falsitatem debeat continere ad rationem blasphemiam? Variant doctores. Assumat D. Thom. 2. 2. q. 13. art. 1. in corp. & ad 3. & 1. & ibi Caietan. vers. quoad secundum. Arag. etrol. 3. Bann. 2. notab. 2. Valen. disp. 2. q. 13. p. 1. Tolet. lib. 4. cap. 13. num. 6. Simanc. de carbolie institut. tit. 8. num. 2. Sanch. lib. 2. c. 32. num. 6. Ratio est; quia blasphemiam opponitur fidei confessioni, ut tradit D. Thom. dicto art. 1. & art. 3. Sed quidquid fidei confessioni opponitur, falsum continet. Ergo blasphemiam falsum continere debet. Nihilominus Suar. tom. 1. de Religione, tract. 3. lib. 1. c. 4. n. 9. Azor. tom. 1. institut. moral. lib. 9. cap. 28. q. 1. & 2. negant de ratione blasphemiam esse falsitatem, quia verbum in Deum prolatum sufficienter in ratione blasphemiam completur, si contumeliosum sit, sed hoc esse potest, tamen nullam falsitatem contineat, ut si Deo malum aliquid imprecetur, Christi membra irreuerenter proferas; imprecatio enim illius mali; & horum indecora prolatio nulla falsitatem continet, quæ nihil falsum enunciat, & tamen sunt blasphemiam. Ergo blasphemiam esse potest absque falsitate. Dices duplicem esse falsitatem, aliam in actu signato, aliam in actu exercitio. Supradictum enim argumentum conuincit ad blasphemiam non requiri necessarium falsitatem in actu signato, & propriam; quia hæc sola est, quæ rem signat, & declarat, sicuti est: At requiritur in actu exercitio falsitatem, hoc est, quæ ex modo prolationis falsum contineat: Quæ falsitas omni blasphemiam competit: Nam si Deo malum aliquid imprecetur, ut si dicas: Vtinam non esset iustus, nec beatus: iam id quod Deo competere non potest, imprecatur, & consequenter aliquid falsum. Item si membra Christi Domini contumeliose nomines, tali nominatione inuis contemptibilia esse: quod est appetit falsum: Ergo hanc falsitatem virtutalem, & in actu exercitio omnis blasphemiam continet.

Dicendum tamen est, quaestio nem ferè esse de nomine, siquidem omnes ferè doctores conveniunt blasphemiam esse non solum verbum enuncians de Deo falsum, sed etiam verbum enuncians verum, si contumeliose dictum sit. Quod autem quia in actu exercitio tale verbum Deum contemnit, & per ipsum indicatur Deum esse contempibilem, debeat dici falsitatem continere, videtur quaestio de nomine. Eareor tamen nimis improprie ob eam causam blasphemiam falsitatem attribui: alias etiam odio Dei falsitas tribuenda esset; quia appetit id quod Deo nequaquam convenire potest. Censeo ergo de ratione blasphemiam non esse falsitatem, sed contumeliam, quæ quomodocumque verbis contingat, blasphemiam est.

Neque obstat blasphemiam opponi fidei confessioni; quia dici potest hoc intelligentem esse blasphemiam præcipua, qualis est, quæ per verba aliquid falsum de Deo enuncians profertur. Secus de blasphemiam, quæ per verba veritatem continens, irreuerenter tamen prolata sunt, vel de blasphemiam, quibus aliquid malum optatur Deo vel imprecatur; quia hæc fidei confessioni non opponuntur; si quidem non opponuntur

privatiuè: non enim privant confessione fidei tunc vigente; neque etiam opponuntur contrariè; quia illis fides non denegatur. Ergo non omnis blasphemiam fidei confessioni opponitur: sic Azor. tom. 1. lib. 9. cap. 28. quaest. 1. vel dici potest blasphemiam opponi fidei confessioni, non cuiusque, sed illi quæ fit per laudem, & orationem, quod est dicere opponi laudi, & orationi: sic Bonac. 2. 2. q. 13. art. 1. notab. 3. Valent. disp. 1. q. 13. p. 2. Sanch. lib. 2. in decalog. cap. 32. num. 7.

3. Rursus dubitari potest; an de ratione blasphemiam sit affectus inhonorandi Deum; Et ratio dubitandi est; quæ hæretis exterior prolata, in qua aliquid falsum de Deo enunciat, deficit à ratione blasphemiam, quia non profertur ex animo inhonorandi Deum: alias omnis exterior negatio fidei esset blasphemiam, & blasphemiam ab infidelitate non distingueretur. Ergo hic animus necessarius est ad blasphemiam. Et contra verò si ex aliquo odio, ira, aut furore verba contumeliosa in Deum proferas absque expressa voluntate inhonorandi Deum, sed potius satisfaciendi tuo furori, blasphemiam committis. Ergo de ratione blasphemiam non est voluntas expressa Deum inhonorandi. Hoc argumentum me conuincit. Quapropter exitimo ad blasphemiam non requiri expressam voluntatem Deum inhonorandi, sufficit si in actu exercitio inhonoratur: sic Suar. tom. 1. de Religione, tract. 3. lib. 1. cap. 6. num. 8. Sanch. alios referens lib. 2. in decalog. cap. 32. num. 3. Valent. 2. 2. disp. 1. quaest. 13. p. 1. notab. 2. Sicut enim infamare hominem potes absque expressa voluntate infamandi ex eo quod verba de illo contumeliosa dicas: ita similiter conuincitur Deum potes, iplumque blasphemare, quin expressam voluntatem infamandi habes. Neque obstat ratio dubitandi. Nego namque hæretis verbis prolata à ratione blasphemiam deficere ex defectu expressæ voluntatis Deum inhonorandi: sed dico veram esse blasphemiam tamen ex hac expressa voluntate non procedat, neque obinde sit blasphemiam ab hæretis non distingui; distinguitur namque ab hæretis: quia sæpe est blasphemiam sine hæretis, ut contingit in blasphemiam impetratore Deo aliquid malum, vel irreuerenter Christi membra nominant. Sæpe etiam est hæretis absque blasphemiam, videlicet cum opinionem falsam, quam de Deo habes, interius retines, vel solum factis manifestas. Quocirca solum de hæretis verbis prolata potest esse dubitatio: an blasphemiam ab illa hæretis distinguitur. Et assumo distingui; quia poterat coram malitiam blasphemiam habere, quin ex animo infideli talis negatio procederet: ex eo enim quod verbis exterioribus de Deo aliquam perfectionem, vel illi tribuas, quod ei non convenit; blasphemiam committis, tamen non committas, hæretis. Ergo blasphemiam hæc ab hæretis distinguitur. Adde aliud esse de Deo falsam opinionem habere, aliud illam falsam opinionem loqui, & publicare. Hæretis ergo in opinione falsa consistit, blasphemiam in locutione, & manifestatione huius opinionis. Neque hæc distinctio tollit, quominus talis negatio seu hæretis verbis prolata, etiam absque interiori infidelitate duplicem habeat malitiam; aliam oppositam fidei, ex qua quisque obligatus est nihil contrarium etiam exterioriter facere aliam oppositam Religioni, ex qua obligatus est nihil de Deo contumeliosum dicere.

4. Tandem dixi dictum blasphemiam constituens esse contumeliosum in Deum: quod videtur difficultatem habere: si quidem verbum contumeliosum in sanctos blasphemiam est: ut dicitur, cap. 1. de Maledictis, & tradit D. Thom. receptus ab omnibus 2. 2. q. 13. art. 1. ad 2. Pro cuius intelligentia suppono sanctos duplici titulo honorari posse, & quatenus aliquid Dei sunt v. g. eius amici, & familiares, vel quatenus aliquas excellentias, & perfectiones habent, ob quas digni sunt speciali honore absque supradicto expresso respectu ad Deum. Si hoc secundo modo colantur, non laudant, sed diuina coluntur, ita ergo potest quis illos dehonestare. Si dehonestet, quatenus sunt aliquid Dei, blasphemiam erit, quia Deum ipsum ceaserit dehonestare: at sit illos dehonestet, eorum excellentias, & perfectiones attendens non videtur blasphemiam esse proprie, sed improprie, tamen gravissimè peccat: Sic Valent. 2. 2. disp. 1. q. 13. p. 2. Valq. lib. 1. de adorat. disp. 6. cap. 4. Sanch. lib. 2. in decalog. cap. 32. n. 7. & 27. Dices: talis dehonestatio sanctorum cadit in opprobrium Dei. Ergo virtualiter Deum inhonorat, qui sanctos ob eorum excellentias dehonestat. Respondeo cedere indirectè, & remote in opprobrium Dei, quod ad blasphemiam oppositam Religioni non videtur sufficere; sicuti non sufficit, quod laus sanctorum ob eorum excellentiam cedat in honorem Dei, quominus talis laus non ad Religionem, sed ad nullam pertinet.

Quale peccatum Blasphemia sit.

S V M M A R I V M.

1. Est peccatum Religioni oppositum, & ex suo genere mortale, nec videtur posse ex leuitate materia veniale esse.
2. Est ab odio Dei, desperatione, & infidelitate distinctum, esse sapè illis coniungatur.
3. Omnes blasphemias in Deum prolata videntur eiusdem esse speciei.
4. Differre tamen à blasphemis in sanctos prolati abque ordine expresso ad Deum.
5. Qualiter in confessione diuersitas blasphemiarum explicanda sit.
6. Si blasphemias procedit ex affectu expresso inhonorandi Deum, debet in confessione manifestari.

Respondeo blasphemiam esse peccatum Religioni oppositum: quia Religio diuinum honorem tuetur, quem blasphemus verbis offendit: Sic Doctores communiter. Neque obicit D. Thom. dixisse opponi confessioni fidei; quia intellexit opponi confessioni fidei late sumptæ, prout comprehendit Dei laudem, & honorem.

Item est peccatum ex genere suo mortale, neque videtur ex leuitate materia esse posse veniale: quia nulla respectu Dei videtur dari posse leuis contumelia: sic Valen. 2. 2. quæst. 13. p. 1. notab. 3. Bannez artic. 2. Suar. 1. 1. de Relig. tractat. 3. lib. 1. cap. 6. num. 2. Sanch. lib. 2. cap. 31. num. 40. Bonac. disp. 3. de primo decal. præcepto 9. 8. p. 3. Hoc autem intelligendum est de vera blasphemia: nam si relatiue tantum verba blasphemie profertur, non detrahit diuinum honorem, sed refertur modum, quo detrahitur, Suarez loco allegato. Quod si verba blasphemie ex leuitate animi ioco profertur, exillimatur Suar. ibi, peccatum non esse mortale, sed esse veniale cuiusdam leuitatis, & irreuerentie, non blasphemie; quia ad rationem blasphemie requiritur, vt profertur per modum conuicij aut maledictionis in Deum, & consenti. Valent. 2. 2. disp. 1. 9. 13. p. 2. coroll. 3. Ceterum optime distinguit Sanchez lib. 2. cap. 32. n. 2. circa finem. & n. 40. & 41. Si enim ioculosus modus dicendi non tollit irreuerentiam Deo factam, sed potius censetur quis diuino honori derogare, tamen ioco illa verba profertur, sine dubio blasphemiam committit, & peccatum mortale. Secus vero, si iocus impediatur diuini honoris diminutionem quæ ex illis verbis blasphemis per se inferretur. Ratio tamen, vel nunquam existimo ex ioco blasphemiam excusari, quia licet excusetur intentio expressa inhonorandi Deum, non tamen excusatur inhonoratio, quæ ex verbis sequitur. Quis enim negare poterit grauem deordinationem esse assumere verba blasphemiam ad iocum, & ludibrium? Neque enim Deus etiam per iocum dehonestandus est: per iocum enim Iudæi Christum conspuebant, & blasphemabant, neque obinde à peccato grauissimo fuerunt excusati.

2. Vicius est peccatum ab odio Dei, desperatione, & infidelitate distinctum, tamen sapè cum his coniungatur: esse distinctum constat; quia ad rationem blasphemie non est necesse, vt intentionem habeas formalem Deo inferendi malum, quia malum illi est, in quo peccatum odij consistit. Neque item est necesse te de diuina misericordia desperare. Neque item opus est de fide dissentire: sed eo ipso, quo verba blasphemiam vsurpas, aduertens illis detrahi diuino honori, blasphemie peccatum committis. Ergo hoc peccatum ab odio, desperatione, & infidelitate distinctum est. Verum sapè (vt dixi) cum illis coniunguntur, quia ex illis nascitur. Sic Suar. dicto lib. 1. de blasphemias cap. 6. num. 8. & 9. Bonac. disp. 3. de primo decal. præcepto 9. 8. p. 3. n. 1. Lessius lib. 2. c. 45. dub. 5. num. 33. Sanch. lib. 2. cap. 32. n. 38. Ex quo manifestè inferitur, in confessione explicandum esse, an blasphemaueris ex odio, desperatione, infidelitate, vel alia arreptus passione: sic Doctor s. suprè relati.

3. Sed dubium est, an omnes blasphemie in ratione blasphemie sint eiusdem speciei? v. gratia. An blasphemiam, qua de Deo perfectionem negas, vel qua illi tribuis quod non debes, vel qua malum illi imprecaris, vel indecorè nominas, conueniant speciei? Respondeo satis probabile esse conuenire, si solum malitia blasphemie consideretur: Sic docet Caietan. 2. 2. q. 13. art. 1. verè quoad secundum, Bannez ibi notab. 16. Arag. sine, Valen. disp. 1. 9. 13. p. 1. verè quocunque legitur, Azor. 1. 1. instit. moral. lib. 9. cap. 28. q. 10. Sanch. lib. 2. cap. 31. num. 38. Lessius lib. 2. cap. 45. dub. 5. n. 32. Bonac. disput. 3. de primo decal. præcepto 9. 8. p. 4. Ratio est; quia tota malitia blasphemie sistit in diminutione diuini honoris, quoad autem his vel illis verbis coniungat, materiale esse videtur, & ad rationem formalem blasphemiam per accidens; sicuti in-

ter homines contingere videtur in quos si varia contumeliosa verba proferas; omnia illa eiusdem speciei sunt, vt placet Azor. supra q. 15. & Eman. Sà verbo contumelia in edit. Roman. n. 1. Et à simili ex iuramento, & infidelitate confirmari potest, quæque quia eadem rectitudine priuans, eiusdem sunt speciei, tamen si materiales actus diuersi multum sint.

4. Maior autem est difficultas de blasphemiam in Deum prolata & prolata in sanctos; an in illis diuersitas specifica reperitur; Negat Caietan. Bannez, Aragon. Valen. Sanch. & Bonac. locis allegatis. Et probari potest, quia iuramentum, factum per Deos, vel per sanctos non differt specie, ergo neque blasphemiam. Nihilominus dicendum cenfeo, si sanctos blasphemem absque respectu, & ordine expresso ad Deum (vt communiter contingit) illam inhonoratiorem specie differre à blasphemiam in Deum directè prolata, vel in sanctos, quatenus aliquid Dei sunt: quia illa inhonoratio opponitur dulix, non latris; quia destruit directè honorem debitum sanctis, non debitum Deo, sed dulix est cultus diuersus à latris. Ergo & hæc inhonoratiões: sic tradit Suar. 10. 1. de Relig. tract. 3. lib. 1. c. 5. n. 6. & cap. 6. in fine. Lessius lib. 2. c. 45. dub. 5. n. 33. in fine. Neque obicit argumentum de iuramento: quia per sanctos vt à Deo distinctos iurari non potest; quia non sunt testes infallibiles veritatis: at bene possunt honorari cultu dulix: & consequenter dehonestari.

5. Hinc constat, an in confessione diuersitas blasphemiarum explicanda sit. Et quidem si sustineas opinionem illorum, qui affirmant circumstantias aggravantes necessariò explicandas non esse, sed solum mutantes speciem, & insuper defendamus omnes blasphemias tam in Deum, quam in sanctos eiusdem esse speciei, non eris obligatus illas distinguere: Ceterum quia multo probabilius est contumeliam in sanctos prolatam specialem malitiam habere dulix oppositam, & eo ad sanctus dignus honore dehonestetur; siue illa dehonestatio blasphemiam coniuncta sit, vt placet Soar. & Sanch. siue non, ideo existimo etiam posita illa sententia quod solum circumstantie mutantes speciem debeant necessariò manifestari in confessione, te obligatum esse hanc diuersitatem inhonoratiões aperire. Sic Lessius dicto dub. 5. numer. 33. circa finem Suar. dicto cap. 6. in fine, Sanchez numer. 39. Reliquas verò blasphemias in Deum prolatas sustineri potest posita illa sententia, opus non esse distinguere; eo quod eiusdem speciei sint, neque in ratione blasphemiam videntur notabiliter iudicium confessoris mutare.

6. Vnum tamen cenfeo, esse omnino aduertendum, si blasphemiam procedat ex voluntate expressa inhonorandi Deum, debere in confessione manifestari; nam licet tacitum, & expressum idem juris sit, & ad eandem speciem pertineat: & in omni blasphemiam tacitè imbibatur hæc voluntas derogandi diuino honori: at si ipsa voluntas in ipsamet blasphemiam imbibita exprimitur, peccatum est distinctum saltem numero ab ipsamet blasphemiam prolatione, quod absque illa voluntate esse poterat. Ergo obligatus es illud manifestare: Sic Lessius lib. 2. c. 45. dub. 5. n. 33.

§. III.

Quotuplex blasphemiam sit, & quibus modis contingat.

S V M M A R I V M.

1. Diuiditur blasphemiam in Deum, & in sanctos, in hæreticalem & non hæreticalem.
2. Expenduntur hæreticales blasphemias.
3. Renego Deum, si ita non est, blasphemiam est hæreticalem.
4. Creatam veritatem cõstitudini diuina comparari fieri potest absque blasphemiam.
5. Renegatio sanctorum blasphemiam hæreticalem est.
6. Blasphemias non hæreticales expenduntur specialiter quibus Deo, & sanctis eius malum aliquod imprecatur.
7. Expenduntur ea, quibus indecorè, & inhonestè Deus nominatur.
8. Iuramentum per intereratam Virginem non est blasphemiam.
9. Quid dicendum de iuramento iniusto, & falso?

Primò diuidi poterat blasphemiam in Deum, & in sanctos; de qua diuisione, & qua ratione distinguanur satis superque dictum est. Secundo, & principaliter diuiditur blasphemiam in hæreticalem, & non hæreticalem. Hæreticalis est, quæ expressè hæresim continet, non hæreticalis, quæ non continet. Hæresim continet blasphemiam, quæ Deo tribuit, quæ eius maiestati non competunt, vel negat quæ competunt; & maximè si ea creaturæ tribuit; quia tribuendo creaturæ nec-

gat esse propria Dei. Hæ ergo blasphemiam necessariò debent proferri modo indicatio; quia ipsum solum est, quod veritatem, vel falsitatem proferat. Neque necesse est ad hanc hæreticalem blasphemiam, ut procedat ex animo infideli. Nam esto animus fidelis sit, potest blasphemiam hæreticalem committi; eo quod verba ipsa inidelitatem denotent. In foro tamen externo tunc præsumi poterit ex animo procedere, & verè hæreticum esse blasphemantem, quando serio, & appetat blasphemiam hæreticalem protulit. Secus si ex rixa, & calore iracundiæ vel alia passione motus, quamvis in hoc prudentis arbitrio relinquendum existimat Fatinae. *lib. 1. prax. q. 20. n. 38.* Blasphemiam hæresim non continens, est, quæ Deo aliquid malum imprecatur, vel illum indecore nominat, & generaliter quæ nihil contrarium fidei per se significat: sic tradunt doctores.

Verùm ut clarius hæc doctrina eluceat, expendamus modos, quibus communitur homines iniqui Deum, & sanctos blasphemare solent: & in quibus est aliqua difficultas.

1. Et primo expendamus hæreticalem blasphemiam, vtpote magis notas; & grauioris malitiæ. Ceterum est diabolicam blasphemiam, & hæreticalem esse vocare Deum impium, iniustum, crudelem, inuidium, mendacem, quia tribuis Deo quod ab illo alienum est. Item si neges suum esse, vel aliquam illius perfectionem, vt scientiam, & prouidentiam, rerum veritatem in dicendo, iustitiam in præmio, hominibus concedendam, & penis infligendis. Item si creaturæ, quod est proprium Dei attribuas, vt si voces omnipotentem, summè sapientem, summè pulchrum, qualiter solent lasciuu vocare puellæ, quas immodicè amant, & idololatæ idolum adorant, quæ quo fit blasphemiam hæreticalem esse, renego Deum, Christum; quia denegas Deo existentiam, ipsumque de medio tollis. Item est blasphemiam hæreticalem: Denego crucem, sacra menta, Christum, Euangelia, vel aliam fidei veritatem: quia denegas Deo veritatem infallibilem, quæ in iis qualiter ab Ecclesia propolita sunt tenent. Ad idem est, per falsos Deos, aut per creaturas sistendo in ipsis iures; quia infallibilem veritatem Dei propriam, creaturæ tribuis: committis ergo hæreticalem blasphemiam, & in iis omnes doctores conueniunt.

2. Solum in triplici propositione est aliqua difficultas; an sint hæreticæ blasphemiam? prima fit deneges Deum, crucem, Euangelia, non absolutè, sed conditionatè, qualiter contingit, cum hæc verba versus ad alicuius veritatis testificationem, dicens, renego Deum, si ita non est; videris enim hæreticus blasphemus non esse; quia ratione blasphemiam hæreticalem est, expressa significatio falsi: sed ex vi talis proportionis falsum non significat; non enim dicit Deum non esse, sed offers te dicturum casu quo asserunt aliter contingat. Ergo non blasphemiam saltem hæreticalem, sed offers blasphemiam: & ita tradit Salazar. *de usu, & consuetud. c. 5. n. 28. vti. vnde possunt.*

Ceterum existimo veram blasphemiam hæreticalem committi; quia non de futuro offers negare Deum, sed de præterito negas, casu quo aliter te res habeat, quam affirmas: conditio enim non apponitur ex parte negationis, sed ex parte rei affirmatæ. Negare autem Deum existere etiam sub conditione cuiusque obiecti est negare, quod Deo est proprium, scilicet existentiam à quolibet obiecto creato independentem. Ergo qui sic loquitur, hæreticè blasphemiam. Atque ita docent Rojas *de hæretic. 2. p. assert. 12. num. 173. & 174.* Couarru. *de Pañ. 1. p. 7. num. 9. vers. 2.* Azob. *lib. 8. recapit. tit. 4. leg. 1. n. 14.* Sanch. alios referens, *lib. 2. in decal. c. 32. n. 24.* Lessius *lib. 2. de iustit. c. 45. dub. 5. n. 27.*

3. Secunda propositio est, cum creata veritas, & certitudo diuinæ comparatur, vt si dicas, hoc est verum sicut Deus est in celo, vel natus ex Virgine, credi hoc potest sicut Euangeliū. Esse inquam hæc blasphemiam affirmat Couarru. *de Pañ. 1. p. 7. num. 9. vers. 11.* Suar. *lib. 1. de blasphemiam cap. 6. num. 12.* August. Barbola, *3. p. de potest. Episcop. alleg. 50. num. 92.* quia illa comparatio diuinæ veritatis adducitur ad firmandum veritatem obiecti creati: hæc autem firmari intendit æquando veritatem obiecti creati cum diuina. Ergo committitur blasphemiam non qualisunque, sed hæreticalem, quæ in eo sita est, vt creaturæ tribuatur quod, creatoris est proprium. Ad vt ipsemet Suar. aduertit, multum pendet horum verborum malitia ex intentione proferentis: si enim proferens æqualem cum Deo certitudinem, & infallibilitatem vellet obiectis creatis tribuere, sine dubio blasphemus hæreticalem esset: at si non æqualem certitudinem eis tribuere intendit, sed similitudinariam, non erit blasphemus: & ita tradit Medina *lib. 1. sum. cap. 14. §. 2.* Alcozer *sum. cap. 15.* Ludovic. Lop. *1. p. instr. cap. 282. vers. tertio.* Azor. *1. p. instr. moral. lib. 11. cap. 3. q. 2. in fine.* Sanchez alios relatis *lib. 2. in decalog. cap. 32. num. 31.* Bonacina *disp. 3. de primo decal. præcepto q. 8. p. 2. num. 13. sine.* Imò addo cum Alcozer, Ludovic. Lop. Sanch. (neque Suarez dissentit) ratè proferentem habere intentionem ad æquandam infallibilitatem, & certitudi-

nem diuinæ veritatis cum creata, sed solum velle illi aliquam similitudinem concedere, vturpareque diuinam veritatem ad hyperbolicam locutionem, & exaggerationem, non ad æqualem. Quo posito optimè infert Sanchez, neque blasphemiam hæc verba esse, neque culpam lethalem committere illa vsurpantem, dum non constat de blasphemio animo æquandi omnino.

4. Tercia propositio hæreticalem assignari poterat, in qua de sanctis, qui sunt in celo regnantes negatur, vt si dicere renego. D. Petrum, Franciscum, &c. de his negat Sanchez *lib. 2. in decal. cap. 32. n. 36.* esse blasphemiam hæreticalem, tamen blasphemiam sunt, vtpote contumeliam sanctis inferentes. Præbat; quia non negatur de sanctis aliqua veritas penines ad fidem, idè quæ iniquitiores de illis non cognoscunt. Ceterum probabilius crederem esse hæreticalem blasphemiam maxime si negatio esset de D. Petro, aliisque Apostolis, & sanctis, de quibus per sacram scripturam constat sanctos esse, & cum Christo regnare. Quia hos denegans, denegat esse, esseque beatos, sed hoc est negare quandam fidei veritatem, cum de fide sit D. Petrum, v. g. existere, existereque beatorum. Item tacite negat Ecclesiæ propositionem esse infallibilem. Neque obstat Inquisitores de his blasphemis non cognoscere, quia id facere possunt, eo quod fortè illis exploratum non sit hæreticalem esse.

5. Blasphemiam non hæreticalem ad duo genera reducuntur primum est, in quo aliquid malum Deo, vel sanctis eius imprecatur. Secundum, in quo inuocatur, & in honore aliquid ipsius nominatur. Ex primo capite sunt blasphemiam. Tædeat Deum, Deum peniteat, sit maleficus. Non enim flagellum appropinquare eius tabernaculo potest, atque à Deo grauisima blasphemiam est ea illi optare, & imprecari: sic Couarru. *de Pañ. 1. p. 7. num. 8. & 9.* Azor. *lib. 9. cap. 28. q. 4. & lib. 11. cap. 3. q. 2.* Sanchez *lib. 2. in decal. cap. 32. n. 12. & 13. & 17.* Suarez *lib. 1. cap. 4. n. 7.* Ad idem est, si dicas, siue Deus velit, siue nolit, hoc sum facturus, quod vulgo dicitur, *quando lo nese a Dios esto ha de se*, derogas enim eius potentiam saltem ex modo dicendi: sic Suarez *cap. 5. n. 8.* Tolet *lib. 4. cap. 13. n. 6.* Sanch. pluribus relatis, *n. 15. & 18.* Ad idem caput pertinet iurare per vitam Dei, quia est iuramentum execratorium, sicut cum iuras per vitam patris, facitque hunc sensum, percat D. i. vita, illamque vsurui, & vind. d. x. attingo, si res ita non sit, quid ergo magis blasphemum esse potest, quam viam Deum defecioni, vt vlcioni exponere? Atque ita hoc iuramentum blasphemum esse docet Suar. *1. de Relig. tr. 3. lib. 1. c. 5. n. 8.* Couarru. *de Pañ. 1. p. 7. n. 9. vers. sexto.* Menoch. *lib. 2. de arbitrar. cap. 375. num. 12.* Sanch. *cap. 32. n. 25.* Azor. *lib. 11. cap. 7. q. 2.* Bonac. *disp. 3. de primo decalog. præcepto q. 8. p. 2. in princip.* & alij communiter. Idem est si iures per sanctorum vitam; quia denotas sanctos illam amittere posse: si alius relatis Sanch. & Bonac. *supra.* Non tamen caret probabilitate hæc iuramenta per vitam Dei, & sanctorum non esse blasphemiam; quia non caret probabilitate non esse iuramenta execratoria, sed assertoria simpliciter, sicut si diceret, viuit Deus, viuit D. Petrus, adductis enim Deum viucentem, & resplendentem in vita sua, & D. Petri in testem: atque ita non esse blasphemiam defendit latè Decian. *2. r. crimin. lib. 2. cap. 2. n. 13.*

De illis verbis, *posui tal. reniego de tal. per vida de tal. mal aya*, &c. absque expressione Dei, vel sanctorum dicit Sanch. alios relatis *n. 23.* pendere ex intentione proferentis: & in foro externo esse circumstantiis esse colligendum: ceterum tamen præsumi debere non esse ex animo blasphemiam nominis Dei, & sanctorum indicat nolle talia verba de Deo intelligi. Item in casu dubio non est faciendia interpretatio inferens delictum, sed potius ab illo excusans. Solum de maledictione creaturatum potest dubitari; an sint blasphemiam, quia videtur Deus ipse in illis maledicere? Et quidem si quatenus creaturæ sunt maledicerentur existimo certum quia tunc maledicere in creaturam refunditur: Sic cum D. Thom. *2. 2. q. 76. art. 2. notauit.* Sanch. *dicto cap. 32. num. 14.* Tolet. *lib. 4. sum. cap. 75. num. 11.* Lessius *lib. 2. cap. 45. dub. 5. n. 29.* Bonac. *disp. 3. de primo decal. præcepto q. 8. p. 2. n. 5.* At si creaturæ siue rationales, siue irrationales sine respectu ad Deum maledicantur, blasphemiam non esset, imò neque esset peccatum mortale, sed veniale tantum, si abis iniuria alterius, vel absque animo blasphemiam. *loco allegato:* vbi addit nullum esse peccatum si creaturæ maledicantur, quatenus nobis occasio fuerint peccandi vel alicuius grauis calamitatis; quia tunc videtur maledictionem illis infligi quasi in penam, & satisfactionem damni delicti: quia non tam ipse creaturæ, quam occasio peccati, vel calamitatis maledicatur: Dixi; quando creaturæ sunt causæ alicuius graui molestiæ; ob leuam enim molestiam non licet sic maledicere; aliàs multi maledicentes animalia, ventos; pluuia; à peccato excusarentur: quod non est dicendum; rapinæ regulariter solum peccatum veniale committunt; quia si animalia alia sunt, abest animus, vt talis maledicere

executioni mandetur, Lessius *dist. capite 45. dub. 5. numer. 30.*

7. In secundo genere blasphemiarum ponuntur ea, quae in decore, & inhoneste Deum nominant: si enim per modum irrisuonis, & conuicij Deum voces sapientem, & iustum, blasphemiam committit. Et idem est, si quaecunque res sacras irrisorie tractes, cum enim omnia haec summa laude digna sint, si loco laudis irrisuonem facias, blasphemus eris: sic notauit Sanchez *lib. 2. in decal. cap. 32. num. 21. §. 22.* Ad hoc genus reducitur iuramentum per pudenda Christi Domini, & sanctorum; quia ex modo iurandi intendit sic iurans contempibilem, & despicabilem Christum Dominum facere ob illas partes, cum tamen ob illas, vt potest naturales contemni non debeat: sic Nauarr. *cap. 12. num. 85. Azor. tom. 1. instit. moral. lib. 9. c. 8. quest. 3. §. lib. 11. cap. 3. quest. 2. Suarez t. 1. de Relig. tract. 3. lib. 1. cap. 4. n. 8. §. 9. Valen. 2. 2. q. 13. p. 1. vers. item potest. Farinac. lib. 3. prax. q. 10. num. 21. Sanch. lib. 2. cap. 32. n. 28. Nominare autem, vel iurare per membra Christi honesta, scilicet per eius caput, corpus, & sanguinem, blasphemiam erit, si per modum contemptus proferatur ea que de causa *lex. 6. tit. 4. lib. 8. noua compilat. mandat sic iurantem penis blasphemij plecti.* At si non per modum vituperij, & conuicij sed magnam veritatis exaggerationem haec verba vituperentur, blasphemata non erunt, & forte culpa carebunt: quia neque in substantia, neque in modo dicendi Deo ignominiosa sunt: sic Syuell. verbo *iuramentum 2. fine.* Valen. 2. 2. *dist. 6. q. 7. p. 3. vers. si verò, cap. 13. num. 3. ad finem.* Bonac. *disput. 3. de primo decal. praepo. q. 8. p. 2. num. 4.* Ex quo fit non esse blasphemiam, si ex ira in aliquem dicas: Corpus Dei cum tali homine, Vulgo, *Cuerpo de Dios con tal hombre,* quia verba illa vera sunt, & modus dicendi non videtur Deo contumeliosus: solum enim significas te velle, vt corpus Dei illum hominem puniat, & male factum vindicet. Secus verò esset dicendum, si ex ira & passione in Deum talia verba profertis quia summa esset blasphemia aduersus Deum ita sci. Sic Valeat. 2. 2. *q. 13. par. 1. vers. sed tamen illud.* Sanch. *lib. 2. c. 3. n. 30.* Bonac. *p. 2. n. 4. Nauarr. cap. 12. n. 85. §. 22. alij.* Video tamen plures, grauiusque Doctores apud Farinac. *lib. 1. prax. q. 10. n. 18.* quos ipse sequitur asserere blasphemiam esse illa iuramenta per Corpus Dei, per eius sanguinem, per caput, per capillos, per pedes, &c. Quia donatur Deum in sua diuinitate haec membra habere. Deum namque absolute prolatum non pro Christo, sed pro tota Trinitate limitur, & consequenter iam attribuitur ei quod non habet: & fauet *cap. si quis per capillum 2. q. 1.* At quod dixi magis placet, non esse inquam blasphemiam, si cum reuerentia dicatur; quia postquam verbum Dei caro factum est, cum haec membra Deo tribuantur, supponit Deum non pro tota Trinitate, sed pro secunda persona Trinitatis humanata, vt alij plures Doctores apud Farinac. *supra* defendunt.*

7. Sed quid dicendum de iuramento per intemeratam Deiparæ virginitatem? Aliqui existimant esse blasphemum: Tum quia videtur esse iuramentum execratorium, atque sanctissimam Virginem defectioni subici, si res aliter sit quam enunciat. Tum quia irreuerenter eius sexus nominatur: Sic Couar. *de Pactis 1. p. §. 7. n. 9. vers. decimo.* Menoch. *lib. 2. de arbit. casu 375. n. 5. Azebedo lib. 8. recopil. tit. 4. de leg. 5. n. 13.* At placet mihi sententia Sanch. *lib. 2. in decal. c. 32. n. 32.* negans esse blasphemiam; quia ibi nec beatissima Virgo, nec eius Virginitas execratur, neque aliquid illius ignominiosè tractatur, sed Deus in illa fidei veritate in testem adducitur; sicuti si per naturam Christi, eiusque mortem iurares, quod absque vlla blasphemiam, imò & peccato fieri potest.

9. Tandem dubitabis; an omne iuramentum falsum, vel iniustum blasphemum etiam sit. Negant Sanch. *lib. 2. c. 32. n. 33.* cum D. Thom. 2. 2. *q. 13. art. 3. ad 2.* quia sic iurans non asserit Deum esse posse falsitatem testem, aut iniustitiam asseratorem; neque id intendit; imò potius sperat Deum non esse testificatum super illa re, per aliquod euidentis signum. Ceterum pro contraria parte hic ratio vtget; qui enim falso iurat, Deum testem, conformitatem falsi facit, & qui iurat contra iustitiam, Deum proponit asseratorem iniustitiae. Ergo illis verbis Deo tribuitur, quod nulla ratione conuenire potest. Ergo sunt blasphemiam: nemin claris verbis dices, Firmet Deus suo testimonio hanc falsitatem, vel iniustitiam blasphemus es, sed eundem sensum habent falsa, & iniusta iuramenta. Ergo sunt blasphemiam. Neque obstat, quod speres nunquam Deum asseritorem esse falsitatem aut aliquo signo esse falsitatem manifestatorem sufficere si eam asseritorem, & testificationem, asseratoremque petas. Proposui dubium, tibi decidendum relinquo.

§. IV.

De obligatione Blasphemi, & audientium illum, & de eorum iudice.

S V M M A R I V M.

- 1 Obligatur blasphemus poenitere de crimine commisso.
- 2 An blasphemus ex consuetudine sit absoluedus?
- 3 Audientes blasphemum nulli alia obligatione corrigendi tenentur praeter iure naturali impositum.
- 4 Obligantur denunciare blasphemum, sed seruanda sunt regulae tradita tract. de correct.
- 5 Hæreticales blasphemiam iudicibus fidei sunt denuncianda, non hæreticales Episcopo; vel saeculari iudici, si laicus sit blasphemus.
- 6 Si vnus iudex procedit, & poenam delicti adaequatam imponit, non potest alius procedere.

Obligatio blasphemiam ea est, vt de commisso crimine poenitentiam agat, & (candalo dato, (si quod fiat,) satisfaciatur: quod maxime procedit in eo, qui consuetudinem blasphemandi habet: is enim sub graui culpa hanc poenitentiam consuetudinem extirpare tenetur, esto blasphemias indeliberate pronunciet; quia blasphemiam indeliberate tamen mortali culpa vacent; eo quod non sunt voluntariae, vt actus in se, & materialiter Deo sunt iniuriosae, & aliis scandalosae: ea que de causa tenentur sic affectus diligentiam facere eas vitandi, aliis vt effectus inordinati illi erunt voluntariae, quod sufficit, vt peccato mortali maculetur, vt bene docuit Lessius *lib. 2. de instit. cap. 45. dub. 5. n. 30. fine.*

2. An autem sic ex consuetudine peccandi neganda sit absolutio in sacramento poenitentiae, vel differenda? Dixi tract. de iuram. ubi de consuetudine iurandi: ibi enim resoluti cum Sanch. *lib. 2. in decalog. c. 32. n. 45.* posse absolui, si verò de peccatis doceat; tamen si aliis vicibus monitus emendatus non fuerit; quia nulla occasione extrinseca tenetur, quam debeat expellere. An verò sit consiliū absolutionem differre prudentis confessoris arbitrio relinquatur, qui ex circumstantiis colligere poterit, an profutura, an nocitura sit poenitentia talis dilatio; consentit Azor. *lib. 9. c. 28. q. 18.* Poenitentia autem pro hoc crimine a confessoris imponenda arbitrio confessoris relinquatur, tamen Concilium Lateranense sub Leone X. *sess. 9.* dicat grauius poenitentiam esse blasphemum imponendam, antequam absoluarur; quia in hac parte non est illud decretum receptum. Azor. *t. 1. instit. moral. lib. 9. cap. 28. q. 9.* Suar. *lib. 1. cap. 7. num. 2. fine.*

3. Ex parte verò audientium blasphemum duplex esse potest obligatio. Prima corrigendi blasphemum, Secunda cum iudici denunciandi. Circa primam obligationem dubitari potest, an ultra fratrem correctionem iure naturali debitam, debeat audiens reprehendere blasphemum, siue blasphemus illa reprehensione emendandus sit, leue non? Et ratio dubij est; quia in Concilio Lateranense sub Leone X. *sess. 9.* dicitur. Quicumque blasphemantem audierint eum acriter verbis obiurgare teneantur, si citra periculum suum id fieri posse contingerit; sed acris obiurgatio non videtur esse fraterna correctio ad emendationem delinquentis directam, sed potius ad illius punitionem, & in audientium satisfactionem. Ergo audiens blasphemum non satisfacit si fratrem corrigat. Item fraterna correctio est suavis admonitio, non acris reprehensio. Deinde ad obiurgandum blasphemum, solum petit Concilium, vt obiurgans citra periculum suum id facere possit, non autem petit, vt credat delinquentem emendandum esse. Ergo illa obiurgatio non tam in correctionem delinquentis, quam in reparationem honoris diuini laxi mandatur. Ergo absque spe emendationis debet adhiberi; & ita tenet Nauarr. *sum. cap. 12. n. 83.* Ludou. Lopez *in instruat. cap. 51.* paulò post princ. Petr. de Ledesma. *t. 1. sum. tract. 1. cap. 9. fine.* Lessius *lib. 2. de instit. c. 45. dub. 5. in fine.* Fateor rem esse dubiam, an Concilium voluerit ius nouum statuere, an potius obligationis naturalis recordari, & confirmare, qua publice peccantes arguere, & obiurgare tenentur, si ex obiurgatione fructus speratur. Neque obstat quod expresse huius fructus non meminerit. Non enim meminit; quia in omni correctione supponebatur vt clarum, ad illius obligationem fructum debere sperari. Sed concessio in supradicto concilio ius nouum statui, mandarique audientibus, vt blasphemantem obiurgent, & reprehendant, tamen emendandus non sit, sensu consuetudine hoc decretum abrogatum esse; ac proinde audientes non astringi alia obligatione praeter charitatis obligationem, qua debent peccantem corrigere, si ex correctione fructus speratur: sic Azor. *t. 1. instit. moral. lib. 9. c. 28. q. 7.* Sanch. *lib. 2. c. 32. n. 46.* Bonac. *disput. 3. de primo decal. praepo. q. 8. p. 1. vers. addo.* Vnum tamen est omnino certum, si honor diuinus petiatur ob blasphemiarum receptionem

ceptionem, & tu commodè potes illum defendere obiurgatione, & reprehensione delinquentis, ex præcepto Religionis, vel charitatis obligaris; quia obligaris hæc mala auertere, & Deum innocentissimum defendere, quoad fieri possit. Sic Sanch. lib. 2. in decal. c. 35. n. 9. post med. &gidius de Coninch. disputat. 28. de correct. frater. dub. 1. n. 4. & dubitat. 6. num. 108.

4. Circa secundam obligationem de denunciatione faciendâ iudici constans est omnium sententia, audientes affici: quia sic cautum est in supradicto decreto Concilij Lateranens. & à Julio III. in sua constitutione, quæ incipit in multis, in qua mandatur audientibus, ut intra triduum denunciationem faciant; alioquin penis blasphemi subduntur. Dubium tamen est; an præmittenda sit correctio fraterna, si per hanc speratur emendatio? Placet mihi præmittendam esse; quia in hac denunciatione faciendâ præcipue attenditur delinquentis emendatio, & peccatorum impedio. Si ergo hic finis fraterna correctio obtineri potest, non licet iudicalem facere, quia curandus est proximus ea minori iactura, qua fieri possit: Sanch. alii relatis lib. 2. in decal. c. 32. in fine, Bonac. disp. 3. de primo decal. præcepto q. 8. p. 1. in fine.

5. Sed inquires, quibus iudicibus hæc denunciatio faciendâ est? Respondeo illis esse faciendam, quin hoc crimine procedere possunt. Hi sunt Inquisitores hæreticæ prauitatis, si blasphemia hæreticalis sit; quia de his blasphemis ipsi solum cognoscunt, & in aliis blasphemis non se possunt intromittere. Sanch. lib. 2. cap. 32. n. 37. Azor. lib. 9. c. 28. q. 5. Farinac. præf. q. 20. n. 39. Salzed. præf. cap. 113. vers. quandoque tamen, August. Barbof. 3. p. de potest. Episc. alleg. 50. n. 89. Emeric. 2. p. direct. q. 41. n. 2. & ibi Pegna com. 66. & alij apud ipsos. Quod si blasphemia non sit hæreticalis, eius iudex est Episcopus tam clericorum, quam laicorum. Laicorum autem est etiam secularis iudex, inter quem & Episcopum datur præuenio: tradunt Doctores in c. 2. de maledictis. per textum ibi. Couarr. cap. quamuis pactum de pactis 1. §. 7. n. 12. Azor. Sanchez Salzedo, Farinac. Emeric. & Pegna supra, August. Barbofa, num. 93. & 94.

6. Cognitio tamen vnus iudicis, & pœnæ impositio in delictis mixti fori, si delicto adæquata sit, impedit quod alius iudex procedat: at si inadæquata sit delicto, non tollit, quin alius iudex procedere quoad condignæ pœnæ impositionem possit: sic Farinac. q. 20. n. 39. Couarr. 2. præf. cap. 10. n. 6. Anton. Gom. 1. 3. var. c. 1. n. 49. Pegna 2. p. direct. schol. 20. colum. 5. August. Barbof. 3. p. de potest. Episc. alleg. 50. n. 95. Bobadilla polieic. lib. 2. c. 17. n. 98. & c. 18. n. 234. Salzedo præf. c. 113. & alij apud ipsos. Verum cum pœnæ ex circumstantiis occurrentibus tum personarum delicti sæpè minuuntur, ratio potest iudex secularibus causam ab Ecclesiastico decissam, vel è contra Ecclesiasticus causam à seculari decissam assumere iudicandam prætextu quod rectè iudicata non fuerit, neque condigna pœna pro delicto imposita; quia semper præsumendum est rectè fuisse iudicandam. Et in casu dubio iudici decidenti litem standam est. Neque alius contrarium declarare poterit; aliàs non solum iudex erit delinquentis, sed & iudicis. Colligitur ex Barbofa supra. Vide Farinac. q. 4. n. 7. & seqq.

§. V.

De pœnis blasphemi impositis, vel à iudice imponendis.

S V M M A R I U M.

1. Ipso iure nulla est, imponenda multiplex, tam ciuili, quam iure canonico.
2. Pro hæreticalibus blasphemis ab iudice indicitur tantam de hæresi suspectis.
3. Pro aliis seruanda est Constitutio Pij V.
4. Iudex attendere debet qualitatem delicti, ut auget, vel minuat pœnam.
5. Quid si delinquens incontinenti blasphemiam retractauit, nulla, vel leuissima pœna afficiendus est.
6. Blasphemus condemnatus à testimonio dicendo non repellitur.

1. Ipso iure nulla est huic crimini pœna imposita, vt bene aduertit Suar. 1. 1. de relig. tract. 3. lib. 1. c. 7. imponenda tamen à iudice multiplex est tam iure ciuili, quam canonico.

Iure namque ciuili blasphemis erat antiquitus pœna mortis imposita; iuxta Authentic. vt non luxurientur, §. prætere, collat. 6. & ibi Barr. Angel. Gioffa. & communiter Doctores, vt testatur Menoch. de arbitrar. casu 375. n. 25. Couarr. in cap. quamuis pactum de pactis, 1. p. §. 7. n. 10. Iulius

Clar. in præf. §. blasphemia. vers. sed quare in princ. Farinac. lib. 1. præf. tit. 3. q. 20. num. 3. Sed hæc pœna non habet locum nisi in blasphemante ex consuetudine, vt tradit. Menoch. n. 26. Farinac. n. 41. Couarr. n. 10. fine. Quam consuetudinem non inducit binus, vel ternus actus, sed plures requiruntur, vt alii relatis Farinac. n. 45. August. Barbof. 3. p. de potest. Episc. alleg. 50. n. 101. Verum iam hæc pœna moris consuetudine abrogata est, vt alii relatis docet Menoch. de casu 375. n. 26. Farinac. n. 64. Iure canonico variæ pœnæ impolite sunt, laicis in cap. 2. de maledictis, pro clericis, in cap. si quis per capitulum. l. 22. q. 1. vbi efficiuntur pœna depositionis sed in Concilio Lateran. sub Leone X. dicta sess. 9. & in constitutione Iulij III. quæ incipit, in multis de præuatis, & in alia Constitutione Pij V. incipiente, cum primùm Apostolatus, quorum tenorem refert Farinac. dicta q. 20. n. 62. & August. Barbofa allegat. 50. n. 97. variæ tam pro clericis, quam pro laicis pœnæ designantur. Sed hæc constitutiones testatur Suar. lib. 1. cap. 7. n. 3. vbi non esse receptas, Quapropter in punitione huius criminis spectandæ sunt constitutiones, & statuta ciuitatum, & maxime consuetudo recepta, & secundum eam iudicandum.

2. Si igitur blasphemia hæreticalis fuerit quæ per Inquisitores prauit, debent sic delinquentes ab iudice tanquam de hæresi suspecti; & pro qualitate suspicionis debet esse ab iudice si delinquent. Sæpè, & leui turbatione ducti ab iudice, tanquam de hæresi vehementer suspecti. Si autem raro delinquent, vel graui occasione ducti ab iudice de leui; sic testatur Emeric. 2. p. direct. q. 41. num. 5. & 6. At Francisc. Pegna ibi com. 66. vers. ceterum, relato Simanch. & Ioan. Ruyss. testatur esse praxim receptam, si blasphemia atrox sit, & illam committens plebeius ducatur in publicum spectaculum alligata lingua, & myrtam infamem portet, & flagelli castigatus, & in exilium mittatur. Quod si nobilis sit, sine myrtâ producat, & in monasterium detradatur ad certum tempus, pecuniariamque multam soluat, & quandoque compellatur ob suspicionem ab iudice. In leuioribus autem blasphemis affirmat Inquisitorum iudicio relinquij. Regulariter tamen sic blasphemantem condemnari, vel aliquo die festo pallio, cordis pedibus, capite discooperito, & cum ceruo accento, & chorda succinctus Missam audiat, quâ peractâ publicatur eius delictum, & sententia condemnationis, quæ foret esse alius multatæ pecuniaræ, vel ieiuniorum.

3. At pro aliis blasphemis, si clericis, sic censio seruandam esse Constitutionem Pij V. vt pro prima vice, qua condemnatus fuerit, priuetur fructibus vnus anni cuiuscuque beneficii possit; pro secunda, omnibus beneficiis; pro tertia, omnibus dignitatibus exutus in exilium mittatur. Quod si nullum beneficium habuerit, pœna pecuniaria, vel corporali pro prima vice multetur; pro secunda, carceribus mancipetur; pro tertia, verbaliter degradetur, & ad trimes mittatur. Si autem blasphemus laicus fuerit, regulariter pro prima vice lingua alligata in publicum dicitur, & in exilium mittitur; pro secunda, verberatur; pro tertia, trimes additur. Si autem nobilis sit, & blasphemæ nec nimis atroces, neque frequentes fuerint, pœna pecuniaria multatur, & in exilium pro tertia vice mittitur. Vide Couarr. cap. quamuis pactum, de pactis 1. p. §. 7. n. 11. & August. Barbofa 3. p. de potest. Episc. Allegat. 50. n. 102. Pro blasphemis in sanctos omnes aduertunt iudicis arbitrio pœnam relinquij, vt reliquit Concilium Lateranens. & Pius V. in sua constitut.

4. Aduerto iudicem in impositione pœnæ pro hoc delicto attendere debere tum qualitatem blasphemæ, tum frequentiam, tum occasionem, & ex illis augere, vel minuire pœnam poterit; eaque de causa plures grauesque Doctores esse stimant hanc pœnam arbitriam esse, vt alii relatis docet Menoch. dicto lib. 2. de arbitrar. casu 375. n. 20. Iulius Clarus §. blasphemia, vers. sed quare, Farinac. q. 20. n. 66. Nunquam tamen existimo esse occasionem minuendi pœnam, quod in illa provincia inualuerit consuetudo blasphemandi: imo tunc existimo augendam esse pœnam, vt alij continentur, & talis abusus, & corruptela extirpetur, consuetudo enim quæ est contra naturalem non excusat, sed acuat, vt alii relatis docet Farinac. c. 44.

5. Ea tamen erit sufficiens occasio non solum minuendi pœnam, ita vt leuissima, vel nulla imponatur, si delinquent incontinenti blasphemiam retractauerit, & antequam è loco discedat, signa contritionis exhibeat, v. g. percutiat pectus, terram deosculetur, vel aliud quid faciat; quia tunc præsumi potest inconsideratè, & indeliberatè, fuisse locutum, & ex labricitate linguæ, potius quam ex animo blasphemiam protraxisse: si enim actione inuiuat non teneatur, & pœnam euitare qui alterum dehoneftans incontinenti se retractat, vt pluribus firmat Farinac. dicto quasi. 2. n. 59. à fortiori excusandus est blasphemus, qui blasphemiam incontinenti retractauit: siquidem mitius cum Deo, quam cum hominibus agitur, vt bene ponderauit Farinac. n. 57. cum Arnold. Albert. tractat. de agnosc. assert. Cathol. & hæretic. quasi. 28. n. 9. 3. & 14.

6. Denique dubitari potest: an blasphemum post condemnationem repellendus sit à testimonio tanquam infamis; Ratio dubij est: quia ex iure civili non reputatur infamis, ve probat lex famosi, ff. ad leg. lul. maiesi. ibi lubricum lingue non debet facile trahi ad pernam. Ex facto autem non potest delicto infamis? quia hæc infamia poenitentia, & retractatione criminis aboletur; atque ita tradit Bald. conf. 172. lib. 1. col. 1. quem sequitur Aymon. Saulltan. conf. 6. col. 2.

Dico ergo hunc blasphemum sic condemnatum à testimonio dicendo non repelli; quia, neque est infamis infamia iuris, neque facti, ve probat supradicta ratio: ac eius testimonium non est vndequaquam firmum, sed aliquatim diminuitur ex delicto facto, tamen castigato. Negari enim non potest ex obiectione blasphemie testimonium aliqua ex parte diminui, neque esse ita solidum, ac si nihil obici potest; quod suspitionem ingerat falsitatis, vt recte probat aliis relatis Couaruii, in Epistol. decret. 2. part. cap. 8. §. ultimo, numero 7. Et 8. Ergo blasphemus, cui blasphemia obici potest, non censetur testis omni exceptione maior: sic Couaruii. in cap. quantum pactum, de Pactis, l. 1. part. §. 7. num. 11. vers. His equidem, cum Alexand. Decio. Thom. Grammatico. Quod intelligendum cenfeo, dum recens fuit blasphemia, & illius declaratio. Nam si multum tempus transierit, verbi gratia, duobus, vel tribus annis, in quibus constat de illo vicio emendatum esse, cenfeo ob illam causam eius testimonium non infirmari, quod mihi probat ratio dubitandi.

PUNCTUM III.

De Sacrilegio crimine Religioni opposito.

Si etymologiam nominis spectemus, sacrilegium idem est, quod rei sacræ legium, siue furtum: & sic sacrilegus est qui sacrum legit, seu furatur: sic Isidorus lib. 1. origin. lit. S. Quintilianus lib. 5. cap. 10. Ambrosius, Calepinus verbo sacrilegium Decian. tractat. crimin. lib. 9. cap. 14. Rub. de Sacrilegio, num. 9. & alij communiter. Aliquando omnis latè sacrilegium sumitur pro quocunque vicio religioni opposito: & sic comprehendit quemlibet profanum cultum; quia in eo Deus, qui est summe sacer offenditur: qua ratione D. Augustinus aliique Patres idolorum sacrificia vocabant sacrilegia sacra, & pacta cum demonibus sacrilegia pacta: sed hæc acceptio sacrilegij propria non est. Propria ergo acceptio sacrilegij est, que ex rei sacræ à Deo distinctæ ratione, seu violatione sumitur sic D. Thom. ab omnibus receptus. 2. 2. quæst. 99. art. 1. Et 3. secundum hanc acceptionem, explicabimus, quid sacrilegium sit, quoruplex, quale peccatum, & quas penas habeat annexas.

§. I.

Quid sit Sacrilegium, & quoruplex.

S V M M A R I V M.

1. Sacrilegium definitur.
2. Distinguitur ab illis vitiis superioribus, puncto secundo enumeratis.
3. Sacrilegium fit per actionem involuntariam eius in cuius cultum res sacra dicata est: Et ibi an simonia sacrilegium sit?
4. Triplex est sacrilegium circa personam, circa locum sacrum, circa res sacras.
5. Sub iis varia species continentur.

1. Sacrilegium definitur à D. Thom. 2. 2. quæst. 99. art. 1. quem omnes sequuntur, vt sit sacræ rei læsio, seu violatio. Nominè rei sacræ intelligitur illa, quæ lege diuina, vel Ecclesiastica in cultum Dei est destinata: si ergo huic cultui contrarietas, rem sacram violas, & sacrilegium committis.

2. Ex hac definitione manifestè inferretur, sacrilegium distingui à pernicio, à tentatione Dei, à Magia, superstitione, & blasphemia, & quolibet alio vicio, quo diuina maiestas directè in se offenditur; quia sacrilegium non respicit immediatè ipsum Deum tanquam materiam, & obiectum, circa quod versatur, qualiter respicit pernicium, blasphemiam, tentatio Dei, supersticio, &c. sed respicit rem creatam in cultum Dei destinatam, cuius cultum derogat; ac proinde sacrilegium offendit Deum non se, sed in rebus ipsi dicatis: Sic Suarez tom. 1. de Relig. tract. 3. lib. 3. de Sacrilegio in proæmio. Less. lib. 2. cap. 45. dub. 2. n. 7.

3. Solum est difficultas qualis debeat esse hæc violatio? Caictan. dicta quæst. 99. art. 2. dicit debere fieri per actionem

involuntariam illius, cuius res est, cum autem contra voluntatem Dei fiat, quia res sibi dicata, male tractatur; efficitur sacrilegium committi per actionem involuntariam respecta Dei. Ex quo inferretur simoniam non esse sacrilegium; quod sit consentiente parte, cuius res est. Adde de simonia separatim à sacrilegio agere D. Thom. & Doctores. Ergo credunt à sacrilegio distingui.

Fateor sacrilegium committi per actionem involuntariam illius, cuius res est, seu in cuius cultum est dicata: nego tamen inde inferri simoniam verè, & propriè sacrilegium non esse, cum contra voluntatem Dei ematur, aut vendatur sacrum. Neque obstat in tali venditione homines consentientes, aliàs si Episcopus consentiat locum sacrum profanari, res facta alienari, clericos ad secularè tribunal duci, sacrilegium non committeretur. Quod non est dicendum: Ergo consensus partis non tollit sacrilegium: & ratio videtur manifesta, quia huiusmodi consensus non tollit, quin res sacra Deo dicata indebitè tractetur, & Deus in tali tractatione offendatur. Ergo non tollit quin verè sacrilegium sit: atque ita docena Glossa in cap. Audinimes 1. quæst. 3. per text. ibi: Lessius lib. 2. de iustit. cap. 45. dub. 2. in fine, num. 8. Suar. tom. 1. de Religione, tract. 3. lib. 3. c. 1. num. 6. Azor. tom. 1. instit. moral. lib. 9. cap. 27. quæst. 8. Neque obstat de Simonia separatim à sacrilegio agi, quia id fit oblatam eius materiam, & specialem eius rationem, non quia verè sub sacrilegio non continetur.

4. Triplex genus rerum sacrarum enumerari solet, & iuxta illud triplex genus sacrilegij distinguitur. Primum est circa personas sacras. Secundum circa locum sacrum. Tertium circa res sacras. Sub iis generibus variæ species sacrilegij comprehenduntur; sed nulla est, quæ sub aliquo membro huius diuisionis non comprehendatur; ac proinde hæc diuisio tanquam apta ad explicationem huius vitiij sustinenda est, eamque sustinent Doctores cum Glossa in c. sacrilegium 17. quæst. 4. & Theologi cum D. Thom. 2. 2. q. 99. art. 1. Et 3. & Summilla, verb. Sacrilegium, Less. dub. 3. Suar. cap. 1. num. 8. Azor. cap. 27. quæst. 2. Valent. disp. 6. quæst. 15. p. 1. in prime. Bonac. disp. 3. de primo decalog. precept. q. 6. p. vnie. n. 1. & alij communiter.

5. Dixi sub iis generibus variæ species sacrilegij contineri. Neque enim eiusdem speciei est sacrilegium commissum in percussione clerici, ac commissum in imponendo ei aliquod tribunal, illum verò ad tribunal secularè deferendo. Et idem est de sacrilegio commissio aduersus locum sacrum, quod in variis speciebus diuiditur secundum variæ actiones, quæ ibi sunt prohibita, scilicet furtum feminis, vel sanguinis emissionem, iudiciale strepitum, &c. Tertium genus clarius est sub se variis speciebus continere. Neque enim esse potest eadem sacrilegij species irreuerenter tractare sacramenta, ac vasa sacra, ac imagines, reliquias, & bona Ecclesiastica. Dicendum ergo est illam trimembrem diuisionem sacrilegij esse generis, in species subalternas: sic latè probat Suarez dict. 10. 1. de Relig. tract. 3. lib. 3. cap. 5.

§. II.

Explicatur supradicta Diuisio Sacrilegij.

S V M M A R I V M.

1. Qualiter læsio persona sacra sacrilegium sit.
2. Multipliciter persona sacra lædi potest. Et an omnes hæc læsiones sacrilegia sint, examinatur.
3. Qualiter violatio loci sacri sacrilegium constituat.
4. Sacrilegium est irreuerentia sacramentis facta, & quid de facta Eucharistia. An distinguatur ab irreuerentia Deo in sua persona facta?
5. Irreuerentia in sacrificio facta grauioris malitia est, quam sacrilegium.
6. Vasa sacra, imagines Dei, & Sanctorum reliquias profanare sacrilegium est, & quid si reliquias, & imagines Sanctorum profanentur, quatenus sunt imagines, & reliquias aliquorum, quibus ob propriam excellentiam veneratio debetur.
7. Profanatio sacrorum verborum est sacrilegium.
8. Item & ornamentorum Ecclesie, & ministrorum.
9. Alienare bona Ecclesie absque debita solemnitate sacrilegium est.
10. Quid dicendum de retentione decimarum, & legatorum.
11. Quid de tempore sacro, scilicet diebus festiuis? Non videtur inter res sacras numerandum.

1. Prima diuisio sacrilegij (vt dixi) est quæ committitur circa personam sacram. Personam sacram voco Ecclesiasticam, quæ tum ordine, tum religionis statu specialiter in Dei